[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

નકલ ૧૦૦૦

રાધિકાજીનું અષ્ટક

અષ્ટોહરા

ચહી.

ઊદ્ધવ રાધા સંવાદ.

અબોલા તોડવા વિશેનો.

વૈશ્નવિ સંપ્રદાઈને સારૂ

બનાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

કવિ જટાશંકર ગવરીશંકર મેહેતા.

લીંબડી.

અમદાવાદ:

ખાડીઆમાં અમરતલાલના માહાદેવમાં મેહેતાજી પીતાંબરદાસ ત્રિભોવનદાસે પોતાના હિતેચ્છુ પ્રેસમાં છાપ્યું.

સને ૧૮૭૮.

કિમત ૨ આના.

કવિકુળ પદ્ધતિ.

છપ્પો.

બ્રાહ્મણ ઔદિચ્ય સહસ્ત્ર, અડક ઠાકર પદ છઉં;
સર્વે ઝાલાવાડી ગોત્ર, વત્સસ્યજ પઉં;
પંચ પર્વ માધ્યની શાખ દ્વીજ યજુર વેદા,
એક દંત ગણપતિ ભદ્રકાળિ દેવી હા;
કાળ ભૈર્વ છે ભૈર્વને જાંણ વિરેસ્વર જગ છતો,
સરમા પ્રથિવ ગણી પ્રેમથી, પદ્ધતિ એ રીત પ્રિછી લ્યો.

કવિ શિવલાલ ધનેશ્વર ઉત્તરસંડા નિવાશી.

મુંબાઈ.

આ લઘુ ગ્રંથ તેમના માયાળુ સ્વભાવને માટે નજર કર્યો છે.

(ગ્રંથ કર્ત્તાએ.)

લીંબડી
માહાલક્ષ્મી ગલી.

રાધિકાજીનું રૂષણું.

અબોલા તોડવા.

ઉદ્ધવ વચન— (૧) પદ.

માન્ય માન્ય માન્ય હો માન્યનીરે;
હિત શિક્ષા આ સારી મારી માન્યની;
પ્રેમે કહું છું પ્રીતજ આણી;
શાણી થા સજ વધુ તાણનીરે; હિત—
માન્ય માન્ય માન્ય હો- માન્યનીરે; હિત—
માન થવા જેને વિઠ્ઠલ વરતું;
સમો સાધવા ગુણ ખાણનીરે; હિત—
માન્ય માન્ય માન્ય હો- માન્યનીરે; હિત—
ઉઠ ઉમંગે આનંદભેર આ ઘડી;
વેળા વિતે તેટલી બધી હાણનીરે, હિત—
માન્ય માન્ય માન્ય હો- માન્યનીરે; હિત—
આંગણે આવી ઉભા નંદલાલો ક્યારના;
ઝટ ભેટ ભાવે વ્રખભાનનીરે, હિત—
માન્ય માન્ય માન્ય હો- માન્યનીરે; હિત—

રાધિકાજી વચન (૨) પદ.

જાય જાય જાય હો- જાયનીરે;
પેલી કૂબજાને મોલ હરી જાયની,—
નફ્ફટ ન લાજા આવ્યા સીદ મારે આંગણે;
બોલાવતાંય લજવાયનીરે, પેલી—
જાય જાય જાય હો- જાયનીરે; પેલી—
પાણી પીધા પછી શું ઘર પુંછવું;
બોળિ ભોળાણી બાળાપણ માંયનીરે, પેલી—
જાય જાય જાય હો-. જાયનીરે- પેલી—
નગણાશું નેહ બેવચની નિવાજવું;
બળે પતંગ દીપને મન કાંયનીરે, પેલી—
જાય જાય જાય હો- જાયનીરે; પેલી—
મોહન વશ મન મારૂં કાહાવે ના મૂખડું;
જ્યાં બોલું છું હું બળી લાયનીરે, પેલી—
જાય જાય જાય હો- જાયનીરે, પેલી—

ઉદ્ધવ વચન (૩) પદ.

જાણી જાણી જાણી હો- જાણીરે;
બોલ્યા વિના રહે રાધા છાની જાણી,—
મનમાં મળવું છે, મૂખ ન આણે;
બાર રાખી શાને થા અજાણીરે, બોલ્યા—

જાણી જાણી જાણી હો જાણીરે; બોલ્યા—
અજાણ્યા આગે એ ચાલે ચાતૂરી;
પુરી પારખી મેં હાં! શું શાણીરે, બોલ્યા—
જાણી જાણી જાણી હો જાણીરે; બોલ્યા—
ઘેલાં થઇ કોણ કોના વર કાજે;
બેસી રેહેતાં વાટે લઇ એંધાણીરે બોલ્યા—
જાણી જાણી જાણી હો જાણીરે, બોલ્યા—
ચોપે તું ચાલ ચાહી, ચતૂર ભુજને;
જટા હરખે ભેટ હોંસ આણીરે, બોલ્યા—
જાણી જાણી જાણી હો- જાણીરે; બોલ્યા—

રાધિકાજી વચન (૪) પદ.

શાને શાને શાને હો- શાનેરે;
આવ્યા ઉધ્ધવ સમજાવા શાને;
આપે આપનું વિચારીને વદિયે;
જાણીયે સૌ કાંમાં કીધા શ્યામેરે, આવ્યા—
શાને શાને શાને હો- શાનેરે; આવ્યા—
વાટે વનીતાઓમાં વળી વિઠ્ઠલ;
નાંખે મુરલી ત્રિકમજી તાનેરે, આવ્યા—
શાને શાને શાને હો- શાનેરે; આવ્યા—
બાળાપણે આવડું મેં ન જાણ્યું;

કુબજાનું એટલું દૂધ અનુમાનેરે, આવ્યા—
શાને શાને શાને હો- શાનેરે; આવ્યા—
સમજ્યા તહાંથીજ સવાર જાણી;
જટા ભૂધર વણ કાહુ ભવ પ્રાણીરે, આવ્યા—
શાને શાને શાને હો શાનેરે: આવ્યા—

———o———

ઉદ્ધવ વચન (પ) પદ.

માંને માંને માંને હો- માંનેરે;
રાધા શાને રહે તું માંને,—
પાણી પેલા પાળ આપે ન રચિયે;
રોકવા શામે પૂર મથી તાંનેરે, રાધા—
માંને માંને માંને હો- માંનેરે; રાધા—
ઘર લાગ્યા પછીથી કૂપ ખણિયે;
પેર થાયે શી? બૂજવીયે લાનેરે, રાધા—
માંને માંને માંને હો-માંનેરે; રાધા—
અગમ ચેતિયે ચતૂર થઇને;
પસ્તાયે શું થાય પડયા પાનેરે રાધા—
માંને માંને માંને હો- માંનેરે; રાધા—
મન ક્રમ વચને વશ કરિયે;
જટા સરે અરથ મન માને રે; રાધા—
માંને માંને માંને હો, મને રે; રાધા—

———o———

રાધિકાજી વચન (૬) પદ.

જીવન જીવન જીવન, હો—
મનના માન્યા જગજીવન—
માત તાત સગાં સહોદર મહિયર,
સૈયર સાથ તજ્યા સારૂ જીવન હો; મનના—
જીવન જીવન જીવન હો, મનના—
તન મન ધન આપે અરપિયાં;
ખપ્યા ખુટલમાં આજ જીવન હો, મનના—
જીવન જીવન જીવન હો; મનના—
લાજ મુકી અમ લોકડિયાની,
કાનો વધે છળિ ગયા જીવન હો; મનના—
જીવન જીવન જીવન હો, મનના—
હાથનાં કર્યાં તે હૈયેજ વાગ્યાં;
જરા પણ લઇ પતાવ્યા જીવન હો, મનના—
જીવન જીવન જીવન હો; મનના—

ઊધ્ધવ વચન (૭) પદ.

રાધાજી રાધાજી રાધાજી હો;—
તમ પેર ન જાણો રાધાજી—
ગઇ તથી તે તો જોષિ ન વાંચે;
સમો તેવું વરતવું રાધાજી હો, તમ—

રાધાજી રાધાજી રાધાજી હો, તમ—
પ્રીતિ બંધને પ્રિતમ બંધાયે;
ભાવે થાયે ભૂધર વશ રાધાજી હો, તમ—
રાધાજી રાધાજી રાધાજી હો, તમ—
વિદુરજી ઘર આરોગ્યાં ભાજી;
તજ્યા ત્રિકમે પકવાન; રાધાજી હો તમ—
રાધાજી રાધાજી રાધાજી હો તમ—
કરૂપી કૂબજાને વશ કાનડ;
જટા ગુણે ગોવીંદ વશ, રાધાજી હો, તમ—
રાધાજી રાધાજી રાધાજી હો; તમ—

———o———

રાધિકાજી વચન (૮) પદ.

ઉધ્ધવ ઊધ્ધવ ઉધ્ધવ હો,
ઢાંક્યા રહો જાણ્યા ઢંગ, ઉધ્ધવ—
ગોવાળાને ગત ગુણની ક્યાંથી;
ચારે ગોવીંદજી ગાઉ ઉધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—
ઊધ્ધવ ઊધ્ધવ ઉધ્ધવ હો; ઢાંક્યા—
એહેના આપે આરડે અરણમાં;
શી રીત લે ગુણ ગણુ ઊધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—
ઊધ્ધવ ઉધ્ધવ ઊધ્ધવ હો; ઢાંક્યા—
છાસડી પી પીને છતે છવાયા,

જદુપતી છે મારા જાણ્યા ઊધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—
ઊધ્ધવ ઊધ્ધવ ઊધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—
સંસારીયાંની રીત શું જાણે;
જટા ગૌ ચારી આવે ઘેર ઊધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—
ઊધ્ધવ ઊધ્ધવ ઊધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—

ઊદ્ધવ વચન (૯) પદ.

સમજુ સમજુ સમજુ હો,
રાધા નોતી જાણી આવી સમજુ;
ડાહાપણની હાં! તું દરિયાવ દીસે,
જુંડા ભુલા! ભોળાણી તું, સમજુ હો, રાધા—
સમજુ સમજુ સમજુ હો, રાધા—
જાણતી તો શાને માવે મોહ્યું મન;
ઊઠી ડાહાપણમાં વાટ, સમજુ હો, રાધા—
સમજુ સમજુ સમજુ હો. રાધા—
રાધા રાખો હાં! ડાહાપણ જાયે વેરાઈ;
કાન મોહ્યા શું? ડાહાપણે સમજુ હો રાધા—
સમજુ સમજુ સમજુ હો રાધા—
ડાહાપણે મોહ્યા તે માણો છો શાપણે,
જટા થાની પ્રિતમ વશ, સમજુ હો રાધા—
સમજુ સમજુ સમજુ હો રાધા—

રાધિકાજી વચન (૧૦) પદ.

મોહને મોહને મોહને હો—
મને ફીધેલાં કામણ મોહને;
શ્યામ વરણ છબી છેલ છબીલી—
મનહરણ સુરત મોહને હો મને—
મોહને મોહને મોહને હો મને—
મોર મુગટ શીરે શોભાની સિમા;
મારી હરાણી સુરત મોહને હો મને—
મોહને મોહને મોહને હો મને—
નેહ ભર્યા નેણાંનાં નખરાં જોઈ;
ફશી ફસાણી ફંદમાં મોહને હો મને—
મોહને મોહને મોહને હો મને—
જદુપતી નોતા જાણ્યા મેં જુઠડા—
હશે રૂપ તેવા ગુણ જશા મોહને હો મને—
મોહને મોહને મોહને હો મને—

ઉધ્ધવ વચન (૧૧) પદ.

બોલમાં બોલમાં બોલમાં હો—
રાધા નોતું બાળાપણ બોલમાં—
મહિડાં વેચવા વાટે વળાતાં—
કચ્યાતા કેણ કાના શું તોડમાં બોલમાં હો રાધા—

બોલમાં બોલમાં બોલમાં હો રાધા—
મળવા આવતાં માનને .માગે—
જતાં મુકે પાછી આવે બોળમાં બોલમાં હો રાધા—
બોલમાં બોલમાં બોલમાં હો રાધા—
આંબળો રાખી કાં આપે આકુરા—
આવી વસ્યા માવાના બોલમાં બોલમાં હો—
જેના વડે જીતવું જંગ આ થો—
જગ્ર મિથ્યા ભરમ ભાર બોલમાં બોલમાં હો રાધા—
બોલમાં બોલમાં બોલમાં હો રાધા—

———o———

રાધિકાજી વચન (૧૨) ૫૯.

સમજે સમજે સમજે હો—
લાગે સહુ મનમાં સમજે.
અણુ સમજે ઊર ન આવે,
વરતી વિવેકે વિચારી સમજે હો લાગે—
સમજે સમજે સમજે હો લાગે—
બચપણમાં બહુધા બબડીયે,
સુધિ માટપે વદી વેણુ સમજે હો લાગે-
સમજે સમજે સમજે હો લાગે—
અજ્ઞાનતાએ આવ્યું આગે—
જ્ઞાન વૃદ્ધિ થયે આજ સમજે હો લાગે—

સમજે સમજે સમજે હો ભાગે—
જોઈ જોઈને જોઊંછું તો જોતાં,
જુઠા જદુ પતિ જટા સમજે હો ભાગે—
સમજે સમજે સમજે હો ભાગે—

ઊદ્ધવ વચન (૧૩) પદ.

ડાહાપણુ ડાહાપણુ ડાહાપણુ હો
જાણ્યું સહુ રાખો ડાહાપણુ,
ડાહાપણે જાયે સૌ સમજે કાચું,
હૈયાના ફુટયા છે ભોળાપણુ હો જાણ્યું—
ડાહાપણુ ડાહાપણુ ડાહાપણુ હો જાણ્યું—
રીસાયે રીઝે ન આમ ગીરીધર
રહો પ્રભુ કેણુ છે ભોળાપણુ હો જાણ્યું—
ડાહાપણુ ડાહાપણુ ડાહાપણુ હો જાણ્યું—
બળ કરીયે ન બળિયાની સંગે,
વરતીયે વળે છે ભોળાપણુ હો જાણ્યું—
ડાહાપણુ ડાહાપણુ ડાહાપણુ હો જાણ્યું—
હાથ હેઠે આવે તે હેઠવડીયા
કામ કાઢી કળે છે ભોળાપણુ હો જાણ્યું—
ડાહાપણુ ડાહાપણુ ડાહાપણુ હો જાણ્યું—

રાધિકાજી વચન (૧૪) પદ.

અજાણ્યાં અજાણ્યાં અજાણ્યાં હો,
બનીજાઓ કાં ઊધ્ધવ અજાણ્યાં;
જદુપતીછે તમારા જાણ્યાં અજાણ્યા હો બની—
પરાણે પ્રિત ના જોઈ મન મળીયે
ભાવ ભાળિ રહીયે ભીંકાણાં અજાણ્યાં હો,
જદુપતીછે તમારા જાણ્યાં અજાણ્યાં હો બની—
પરાણે પ્રીત વીપ્રિત કહાવે
મોત વશે પતંગ દીવે જાણ્યાં અજાણ્યાં હો બની—
જદુપતીછે તમારા જાણ્યાં અજાણ્યાં હો બની—
ધાઈ ધાઈ મળવે શું ભલાઈ
વિનાં ભાવે કાં ફરીયે ભમાણા અજાણ્યા હો બની—
જદુપતીછે તમારા જાણ્યાં અજાણ્યાં હો બની—
જટા પારખી પ્રીતમ મન દેખી મળવું
જદુપતી પેખ્યા ખોટા નાણાં. અજાણ્યાં હો બની—
જદુપતીછે તમારા જાણ્યાં. અજાણ્યાં હો બની—

ઊદ્ધવ વચન (૧૫) પદ.

મિથ્યા મત શાનેરે, મમતમાં કરી મચેરે;
આપ એવું જગત રાધા જણાવ—
અનુંમાન આવેરે, વૃતિવશ વલણુછેરે;

આહાર તેવો ઓડકાર છવાય મિથ્યા આપ—
કંટક ગુલાબેરે, લહિયે ફુલગુણ ગણીરે;
દોષ દીઠે કંટક એબ કદાય—
લાહાવોતો નાં લહિયેરે, ફુલબાશ ફોરનોરે;
આડાપણે ઊલટુ સુખ તજાય મિથ્યા આપ—
ભજવે ભલાઈરે, લીધો વેશ લખ્યવશારે;
વણ ભજવે વેશ હાંસી થાય—
પેખી પાગ માંડીરે, શોચ્ય કશો પંથ પાળ્યારે;
વન પડયા વિલપે કશું ન વળાય મિથ્યા આપ—
છછુંદર શાહયેરે સંતાપછે સાપનેરે—
ગળે મૃત્યુ, મુકે અંધજ થાય—
રાચી જટા રહીયેરે ગોવીંદ ગણ ગુણનેરે;
વિરોધથી વિઠ્ઠલ વશ ન થાય મિથ્યા આપ.—

રાધિકાજી વચન (૧૬) પદ.

ઊધ્ધવજી અવગુણ આપે ન આવે,
ઊધ્ધવજી પરગુણ દોષ બતાવે;
ઊધ્ધવજી પક્ષ કરી નવ વદિયે,
ઊધ્ધવજી વિચારી જોઇયે રદિયે;
ઊધ્ધવજી જાણી કાં થાઓ અજાણ્યાં,
ઊધ્ધવજી આવી શું કો હાર્યાં માણ્યાં;

ઊધ્ધવજી બળવંત બોલથી બળિયે;
ઊધ્ધવજી અબળા અમે તે શું કરીયે,
શામળિયા વાલાએ દુભવ્યા ફાંસું.
શામળિયા વાલાએ વાહ્યા વિશ્વાસું,
શામળિયા વાલાએ કાંઈ પણ વાંકે;
ઊધ્ધવજી તજ્યા આપ વિચારો કાંકે.
ઊધ્ધવજી સારા નરશાનો ન ટાળો,
ઊધ્ધવજી તજ્યા વેરી વશ પ્રભુ વારો;
ઊધ્ધવજી તજ્યા તો શાને પડી મરીયે,
ઊધ્ધવજી અંતર ત્યાં જુદા નવ કરીયે.

ઊદ્ધવ વચન (૧૭) પદ.

અંતર ક્યાંથી એકમાં આવી સમાયે રાધાજી.
ડાંગે માર્યાં પાણી જુદાં નવ થાયે રાધાજી.
અર્ધાંગે છેહ સદા દુખદા એ રાધાજી.
જડયા માથા સરખા વળી કશું કાયે રાધાજી.
સંબંધ સાથમાં દેહ છાંય સદાયે રાધાજી.
પડાયે ન જુદું પણ ભાતે કદાચે રાધાજી.
પ્રરછે આપ પરછી તેને, શ્રે થાયે રાધાજી.
મિથ્યામત આડપે કાં અથડાયે રાધાજી.

રાધિકાજી વચન.

આંગણ આવી ઉભા શાને અલબેલા ઉધ્ધવજી
અંતર એને અમથી દીસે મન મેલા ઉધ્ધવજી
અંતર જામી અંતરની ગત જાણે ઉધ્ધવજી
ઓશારો તો શાને આણો આવી માણો ઉધ્ધવજી
મોહન વર માથાનાં મુગટ મારે ઉધ્ધવજી
સોપ્યું સરવસ્ત તજીયાં મુરારે ઓધ્ધવજી
કાયા કૃશ જુઓ આ કૃષ્ણ વિયોગે ઉધ્ધવજી
જતા જદુનાથ મળે કોણ યોગે ઉધ્ધવજી

કૃષ્ણજી મહુમેવેશ.

ઉદ્ધવ અદર્શ થવું.

પદ.

પુરૂશોતમ પ્રેમાનુસરતા,
કરૂણાણુ ભવ ભાવટ હતાં;
રાધા ભાવ થકી ભૂળતાં
જગજીવન પ્રભુ પ્રેમાકર્ષ, બેટ્યા આનંદી સહર્ષ;
ઉધ્ધવ આપ થયા અદર્શ, રાધા ઉર ઉમંગ્યો હર્ષ.

પ્રભાતિ.

પ્રેમ વશ પાશમાં ઉર હુલાસમાં,
રાધિકા રાઘવે ઉર આણી;
ભૂધરને ભાવથી મિઠી અમ્રુભાનની,
જદુપતી જગજીવન જાણી.
તોડીયાં તંતુ દંદા તણાં ત્રિકમે,
પ્રિતમ પ્રીતના હાર પ્રોયા;
રાધિકા રવતણી રશિક વશ થઇ રહી,
મન સંકલ્પ વિકલ્પ ખોયા.
ઓઘ આનંદના રાધિકા વંદના,
બાલ મુકુંદનાં પ્રેમ પ્રાશી;
વસ્ત્રાભૂશણ અંગના વીવિધ શું રંગનાં.
સોભીતા સંગના સુખરાશી;
મુગટ મણીચંદના સુખદ પ્રતિબંબના,
મોર પીછ રંગી બેરંગી રાજે;
રાધિકા રૂપ રળીઆમણું રાજતું,
એક જિંહા શું વરણું શેષ બાજે.
નંદન નંદનના રાધિકા ફંદના,
હાશ્ય અવલંબનાં વેણ વાજે;
ચતુર દશ ચારે ચીત ચોર ધ્વની સુખમય,
મન હરણ હાશ્ય વિનોદ છાજે.

સુખમય સર્વદા કષ્ટ નાવે કદા,
ભક્તિભાવે સુઘર નેહ નાવે;
રાધિકા ત્રીભુવન ટટ તરતીખ તરી,
જટા ભવાબ્ધિ તરીચે સુભાવે.

સમાપ્ત.

ખબર પત્રીકા.

પૂસ્તકોની નોંધ.

(છપાયેલી તૈયારછે.)

લીંબડી વિદ્યાવર્ધક સભાના સભાસદોને સુચના ૦-૧-૦

મેઘરાજ સ્વર્ગ ગમન (વળા દરબારશ્રી મેઘરાજજી
પ્રવિરાજજી પડયા તેનું બયાન.) ૦-૧-૬

કૌશલ્ય શોધ (દેશિકાશીગર્મુત્તિજકોવકેરણી.) ૦-૨-૬

કુમારિકા હિતોપદેશ (ગીતાવળી.) ૦-૨-૬

રાધિકાજીનું રૂસણું (ઉધવ રાધા સંવાદ) ૦-૨-૦

હરીહર લીલા વિસ્તાર (ગરૂડ નાંન્દિ સંવાદ) ૦-૬-૦

અર્ધપદ્યાત્મક. (ગરથ વિના ગોથાયછે.)

(હાસ્યરસ) કુભારજા નાટક (ત્રિઅંકી)

વલ્લભિ વૈધવ ચિત્ર (વળા ગર્ભપાત થવું).

" નિંબપૂરી મદન મદમરદન વિતારોપાદર્શ "

(યશવંત જયવિજય.)

અન્યોક્તિ વિષય.

પદ્યાત્મક. (લખાયછે.)

"ચોવિસાગી" કળિ આખ્યાન (નળાખ્યાનના આકારમાં)

મૈત્રિ પ્રભાવ (સુદામા દાળિદ્રદર્પણ.)

દંપત્તિ વિરહ (દક્ષ યજ્ઞાવશરે શિવ નિંદાથી સતિ દેહ
દહન થવા સંબંધી વ્રતાંત.)

સત્ય વિજય માળ શૌર્ય સીઢી. (મહાન પુરૂષ હરિ-
શ્ચંદ્રવ્રતાંત.)

મે. જ. ગ.

સૂચના.

[illegible]